

Fredensborg

År 1912 inleddes underhandlingar om förvärv av Fredensborg i Storebro i Småland och den 19 juli samma år undertecknades ett kontrakt angående inköp av egendomen, som förutom mangårdsbyggnaden med flygelbyggnad, mindre stall, ladugård, vagnsbod och hönshus m.m. omfattade nästan 28 hektar mark.

Köpeskillingen fastställdes till 30 000 kronor vilket var synnerligen billigt då enbart huvudbyggnaden kostat 60 000 kronor i uppförande.

Fredensborg, som även kallades för Tillbergagodset, var en tidstypisk och betydande skapelse med tinnar och torn. Den är byggd i gediget timmer under träbeklädningen och med metertjocka murar i källaren. Den var under en tid huvudbyggnaden till Tobo gård.

Under ryttmästare Tillbergs tid, fram till 1911, drevs här ett större jordbruk. På Fredensborg fanns då inte mindre än 8 par oxar, ett 60-tal får samt 32 kor.

Ryttmästare Axel Tillberg, förvaltare på det dåvarande järnbruket, Storebro Bruk, lät bygga Fredensborg år 1875 med Hugo Hammarskjöld som arkitekt. Nämnde Hammarskjöld, från Tuna Gård utanför Vimmerby i Småland, var även ecklesiastikminister 1906-1909. Ett av hans kusinbarn var förre FN-chefen Dag Hammarskjöld.

Invielsen av Svenska Järnvägsmännens första vilohem, Fredensborg, skedde efter sju års väntan, den 1 juni 1913 och påföljande dag öppnades detsamma. Premiäråret

uppgick antalet gäster endast till 13 personer. Under första världskriget ökade dock gästantalet markant.

Fredensborgs första föreståndarinna var fröken A. Lindgren.

För att säkerställa Fredensborgs behov av mjölk till gästerna och gödsel till trädgården inköpte föreningen, år 1919, två kor.

Enligt stadgarnas ursprungliga lydelse var det icke tillåtet för föreningsmedlemmars hustrur att vistas på vilohemmet, men då önskemål att så skulle få ske vid flera tillfällen uttalades och även i vissa fall tillmötesgicks, beslöt föreningen år 1920 att ändra stadgarna så att medlems hustru skulle få vistas på hemmet tillsammans med sin man, om plats finnes.

Från 1922–1938 pågick under somrarna ett utbyte mellan österrikiska och svenska järnvägstjänstemän. Österrikarna kom till

Fredensborg och svenskarna åkte till vilohemmen Abtenau, Unterach och Böckstein i Österrike. Första året, 1922, var det två lokomotivförare, en överrevisor och en inspektor som gästade Fredensborg, samtliga var från Wien. Alla dessa österrikiska järnvägstjänstemän som kom till Fredensborg under de här åren, trivdes förträffligt i den vackra småländska naturen. Vilohemsföreningens dåvarande ordförande, friherren Baron L. H. Gyllenhaal, blev överhopad med vykort från tacksamma österrikare.

Hugo Hammarskjöld 1845-1937

År 1924 skänkte Stockholm-Roslagens Järnvägar en s.k. stationsringklocka inkl. klockstapel. En liknande klocka har även överlämnats till Björkliden från samma järnväg år 1929. Sedermera erhöll även Hällekind och Fjällgården liknande klockor. Klockringning användes förr på järnvägsstationerna för att annonsera ut tågens avgång.

Fredensborgs matsal byggs ut år 1928 med en anslutande veranda med plats för 30 personer.

Efter ett, under flera år, uttalat önskemål från medlemmarna installerades under år 1929 elektrisk belysning på hemmet, till en kostnad av 4 070 kronor inkl. armaturer.

I oktober 1943 rekvirerade Socialstyrelsen Fredensborg som läger och här inkvarterades ett 60-tal danska krigsflyktingar.

Vid andra världskrigets slutskede, år 1944-45, användes Fredensborg av Utlännings-kommissionen som tillfällig förläggning för upp till 75 estniska båtflyktingar. Den huvudsakliga sysselsättningen för dem var skogsröjning. På sin fritid arbetade en del med småbåtsbyggeri. Med enkla handverktyg försökte de hjälpa till genom att tillverka

mindre roddbåtar till herrgården. Dessa båtar tillverkades på Fredensborgs loge.

En av roddbåtarna som byggdes på Fredensborgs loge. Den finns nu att beskåda på Storebro Bruksmuseum. Puliceras med tillstånd av Alf Wesik.

Disponent Ivar Gustafsson på Storebro Bruk/Örnmaskiner erbjöd de hantverksskickliga estländarna lokaler i Storebro för att kunna fortsätta att bygga båtar för försäljning. Detta var starten för de numera berömda Storebro-båtarna (ex.vis motorbåtarna Örnen, Solö, Vindö, Storö och Kungsörnen samt segelbåtarna Kungskryssaren och Havsörnen).

Logen på Fredensborgs Herrgård är alltså på sitt sätt ett stycke småländsk industri- och kulturhistoria. Några av

Den första bilen anskaffades till Fredensborg år 1937. Dessförinnan sköttes alla transporter med häst och vagn. Bilden är från 1923.

de ursprungliga båtarna kan beskådas på bruksmuséet i Storebro.

Antalet gästrum utökades efter hand i olika annexbyggnader och genom att konferensdelen blev klar år 1980 tillkom ytterligare 40 dubbelrum samt stora konferensutrymmen. När SJS år 1981 firade sitt 75-årsjubileum hade dess äldsta anläggning, inköpt 1912, blivit ett modernt turist- och konferenshotell.

Tobo golfbana som omger Fredensborgs herrgård ligger delvis på SJS mark. Den invigdes 1975 med 9 hål, som 1980 utökades till 18 hål.

Ett av dagens rum i huvudbyggnaden

Fredensborgs Yrkeshögskola startade år 1997 i samarbete med Högskolan i Kalmar och Vimmerby kommun. Utbildningen är inriktad på chefs- och entreprenörskap inom hotell och restaurang. Skolan utnyttjar en del av annexen för sin verksamhet.

För att motsvara dagens behov har Fredensborgs Herrgård under de senaste åren genomgått en betydande upprustning av såväl gästrum som samlings- och konferenslokaler samt ekonomiutrymmen.

Storebro IF anlade år 1987 en 5 km lång belyst motionslinga i direkt anslutning till både Fredensborg och Storebro. Semesterhemsföreningen bidrog genom att bekosta belysningsarmaturer. Medlemmar ur Färdledarklubben monterade upp och anslöt belysningen i befintliga stolpar. Elljusspåret invigdes med parad genom Storebro med polisbil med blåljus i täten och därefter intog middag på Fredensborg.

Sedan början på 1990-talet tillhandahåller Fredensborgs Herrgård förutom golfpaket, konferenser, bröllop m.m. även de populära Astrid Lindgrenpaketen för barnfamiljer, med boende inkl. frukost på Fredensborg och entré till Astrid Lindgrens Värld.